

neznana, da pisatelj rabi »sodišče« in vojni »sod«, in da so jedenkrat tudi »nekaterniki« bili pokregani. A to so neznatne malenkosti. Da bi se pač velecenjeni gospod pisatelj še večkrat oglasil s podobnimi spisi!

¶ Ker je knjiga zares dragocen plod slovenskega slovstva in pisana v dobrem duhu, želeli bi pač bilo, da bi »Matica Slovenska« izdajala take spise broširane, kakor izdaje družba sv. Mohorja nekatere svoje knjige mehko vezane.

T. B.

»Popotnikov koledar za slovenske učitelje. 1892« s popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljišč, ljudskih šol in učiteljskega obojja po Južno-Štirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanji v začetku šolskega leta 1891/2. VI. leto. Izdal in uredil Mihael J. Nerat, nadučitelj in urednik »Popotnikov« v Mariboru. Celje. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Cena 1 gld. 20 kr. — »Evo Vam, dragi tovariši in mile tovaršice VI. letnik »Popotnikovega koledarja za slovenske učitelje«. Po vsebini in nje razvrstitvi najdete ga bistveno jednakega njegovim prednikom; z ozirom na 300letnico pedagoga velikana J. A. Komenskega poskusili pa smo mu vtisniti nekoliko slavnosten značaj, kateri upamo, hode tudi Vam ugajal. — Da novi letnik »Popotnikovega koledarja« ni še izšel popolnoma brez nedostatkov, ne moremo in nočemo tajiti. Vkljub vsemu naporu in že nadležnemu moledovanju pač nismo mogli od nekaternikov dobiti potrebnih podatkov oziroma popravkov.« Te besede iz »Predgovora« urednikovega razjasnjujejo najbolj namene in težave koledarjeve, kateri se letos predstavlja v nekako slavnostni obliki in ima tudi sliko Komenskega. Kateri in kakšni so oni nedostatki, nisem mogel razvideti, a to vem, da je koledar učiteljem dragocen dar, za katerega morajo biti izdajatelju in uredniku iz srea hvaležni. Kar se drugodi po uradni poti in z mnogimi pomočki stori, to oskrbuje gospod urednik sam. Zato bi ga morali tem rajše podpirati vsi učitelji.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

Knjige »društva sv. Jeronima« za leto 1891.

(Piše —.)

(Dalje.)

2. »Naši svakdašnji griesi.« Za hrvaški puk napisao Ivan Filakovac, učitelj garčinski. 8°. Str. 130. — Take knjižice smo potrebovali, kot lačni kruba. Koliko lepih nauk, koliko svarilnih opominov! Premalo je vere med ljudmi, kolnejo in psujejo, mlajši ne spoštuje starejšega, otroci ne starišev, ubijajo se in prešestvujejo, kradejo in krivo prisegajo, popivajo in zapravljajo in kdo vé, kaj še drugega! Otroci se slabo vzgajajo, slabih društev vse mrgoli, gospodarstvo se zanemarja, a hiša zadolžuje. Ta knjižica bodi nekak pripomoček proti tem našim ranam. Nepristrano, istinito šiba razne napake naroda, a poleg tega uči dobro in očetovsko. Pisana je jako umevno, jezik je čist, jedrnat, a posebno

nas veseli, da je njen pisatelj naroden učitelj. Skoro iznenadil nas je, da je zbral toliko primernih rekov iz sv. pisma, cerkvenih očetov in drugih znamenitih mož. To kaže izredno marljivost in močno versko prepričanje.

Tretja knjižica slove: »Pripoviesti iz hrvaške poviesti.« Napisao Vjekoslav Klaić. 8°. Str. 160. Cena 30 kr. — Znani pisatelj Vj. Klaić ni nov sotrudnik društva sv. Jeronima. Dobro se še spominjamo njegovega »opisa zemalja, v kojih obitavaju Hrvati« (3 zvezki), a tudi ta knjižica je že tretji zvezek »Pripoviestij«. Podaje nam tu dober zgodovinar razne odlomke iz domače hrvaške zgodovine. Vsebina tega tretjega zvezka je posebno zanimiva hrvaškemu čitateljstvu, ker se v njem opisujejo jako važni dogodki, kateri so ostali še v ustnem pripovedovanju med narodom. Tako se precej v početku pripoveduje o Turkih, teh krvnih sovražnikih naroda hrvaškega, padcu ponosne Bosne, boju na Krbavskem polju in bitki pri Mohaču (1526). Tu navajamo narodu tako milega junaka Sibirjanina Janka, kateremu je zložil narod poleg Kraljevića Marka največ pesmij, tu se opisujejo junaštva Frankopanov, Berislavića in Karlovića. S kakim ponosom bode prebiral Hrvat slavno zgodovino junaških pradedov!

Četrta knjiga je zopet delo narodnega učitelja, imenuje se: »Opis naše zemlje ili crte iz obóega zemljopisa.« Sastavio Lovro Matagić, rav. učitelj u Gorah. 8°. str. 132. Cena 30 kr. — Opiraje se na neka večja dela, podal je pisatelj narodu malo, ali prav porabno in poučno knjižico o zemljepisu. Kaže mu nebeška telesa, opisuje zemljo in njeno vrtenje, potem mu še pojasnjuje razne prirodne pojave (vulkane, potrese, zrak, podnebje, vetrove, lednike, morje itd.). Naposled govori še nekoliko o živalih, o človeku in njegovih plemenih. Knjižico krasi 12 vmestnih slik, jezik in pisava sta lahko umevna in prikupljiva.

Pri kraju smo! Ne moremo, da bi društvo ne čestitali zaradi lepih in primernih knjižic. Sveta mu je naloga, prekoristno delovanje! Želeli bi pač, da se društvo še mnogo in mnogo bolj ukorenini v narodu — saj je narodu namenjeno. A narod tudi ni sam kriv, da ni društvo še bolj razširjeno. V nekaterih krajih je presiromašen, da bi mogel društvo podpirati, v drugih mu je pa društvo premalo znano. Duhovniki in učitelji, vi vodniki in vzgojitelji narodovi, delajte, da narod društvo spozna, saj ne bodete zaman. Koliko vam bode uspešneje delovanje, če vas bodo podpirale društvene knjige!

ČEŠKO SLOVSTVO.

»Český lid«.

Ni dolgo od tega, kar se je počel naobraženi svet živahuejšje zanimati za preprosti narod, za njegove pesmi in pripovedke, pregovore in prazne vere: za narodne napeve, za nošo, ornamentiko, pa tudi za izkopine. Prišli smo skoro prepozno: napredujoča omika, katera se je napotila tudi